

РЕГІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПРАКТИЧНЕ ФОРМУВАННЯ

Інформаційні процеси розглядаються сьогодні як один з елементів життєдіяльності соціально-економічної системи. Інформація як нова галузь науки і практики дає можливість виділити інформаційну координату розвитку економічних і соціальних процесів. Тому важливого значення набуває проблема формування й уточнення таких понять як інформаційний ресурс, інформаційна система.

За останні роки питанням інформаційного забезпечення економічного розвитку приділяється значна увага. Дослідження із цієї специфічної теми започаткували зарубіжні вчені Ж. Еллюль, Дж. Гелбрейт, Д. Белл, які характеризували інформацію як чинник що забезпечує макроекономічну рівновагу. Українські вчені В. Геєць, А. Чухно, Н. Пономаренко, Є. Головаха, Н. Паніна висвітлюють аспекти формування інформаційної системи, розглядають теоретичні та методичні засади становлення регіонального інформаційного ринку. Незважаючи на значні доробки у теоретичній базі досліджень інформаційних процесів, у даній сфері залишається багато невирішених проблем. Автори актуалізують увагу на умовах розвитку інформаційних систем на рівні держави і регіону та їх особливостях, притаманних Україні.

При визначенні інформаційної системи необхідно зважати на те, що будь-яка складна система певним чином структурована і включає ряд підсистем. Виходячи з цього, розвиток інформаційної системи передбачає створення багаторівневої мережі відповідних організаційних структур, що мають виконувати функцію координації підприємств і організацій, які зайняті інформаційним забезпеченням соціально-економічного розвитку. Учасниками цього асоціативного об'єднання повинні бути міністерства і відомства, регіональні органи влади, виробничі і торгово-посередницькі організації, науково-дослідницькі організації і вузи, рекламні організації, спеціалізовані засоби масової інформації, банки, інвестиційні і страхові компанії,

маркетингові і консалтингові фірми. Мета цієї системи – задоволення попиту на інформацію, консолідація виробників і споживачів, координація інформаційної діяльності учасників товарних ринків, концентрація наукових, технологічних і фінансових ресурсів, сприяння формуванню інформаційного ринку.

Формування і розвиток інформаційної системи не потребує створення спеціальної мережі державних органів, а передбачає модернізацію інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури. Обов'язкові складові інформаційної системи: виробництво програмного забезпечення, освіта, консалтинг, розвиток інвестиційних послуг. Основні умови, які забезпечують розвиток такої системи – могутній інтелектуальний потенціал у складі наукових кадрів і кваліфікована робоча сила. При цьому зростає роль інформаційної компоненти в економічних відносинах. До їх обороту входять інформаційно насичені товари і послуги. "Чиста" інформація перетворюється на дедалі більшу цінність, витісняючи матеріальні цінності.

На сучасному етапі інвестиції все частіше втрачають форму суто грошових потоків і набувають форму технологій, патентів, інформацій. Враховуючи ці тенденції, важливою умовою залучення капіталовкладень у регіон стає якість людських ресурсів. Такі інвестиції можуть бути ефективними тільки за умови підготовленості й організованості робочої сили, яка здатна сприймати інвестиційні нововведення. Від якості робочої сили залежить успішний стан розвитку і розповсюдження інформаційних технологій. При цьому важлива не тільки технологічна й алгоритмічна сторона інтелектуалізації інформаційних систем, а й необхідність оволодіння елементами соціального й екосоціального інтелекту, який є особливою формою руху і саморозвитку інформаційної системи.

На регіональному рівні доцільно формувати регіональні та міжрегіональні маркетингові центри. Мета їх діяльності – дослідження відповідних ринків, вивчення тенденцій попиту і пропозиції, прогнозування кон'юнктури, оптимізація товаропотоків, стимулювання збуту та рекламування товарів. Конкретизуючі задачі: організація реклами, що направлена на проміжних і кінцевих споживачів, використання засобів масової інформації, випуск каталогів, проспектів, буклетів, інформаційне обслуговування, вивчення обсягів та асортиментної структури

окремих товарних і регіональних ринків, розробка прогнозів попиту на продукцію виробничо-технічного призначення та підготовка проектів замовлень промисловості. До їх функцій також належить інформаційне обслуговування в аспектах визначення ринкової кон'юнктури та її динаміки, рекомендації з інтенсифікації збуту, визначення найвигідніших каналів руху на ринок товарів та послуг, оптимізація матеріалопотоків, організація збуту товарів з регіону.

Розвиток і функціонування інформаційної системи дає можливість повідомляти потенційним клієнтам про наявність товару, його якість і ціну, а також умови доставки що не потребують транспортних витрат і зменшують митні бар'єри. Це приводить до зменшення трансакційних витрат, тому що ціни можуть суттєво знижуватися без втрат для виробника.

У цілому регіон, який має ефективну інформаційну систему, стає конкурентоспроможним, створює сприятливі умови для притоку інвестицій у вигляді фінансових замовлень, а також для приватних і вітчизняних капіталовкладень. Інформація стає вирішальною складовою як для виробника, так і для споживача. Тому, на нашу думку, проблема розвитку інформаційної системи потребує подальшого дослідження і пріоритетного фінансування.